

KHẢO SÁT TÌNH HÌNH KÊ ĐƠN THUỐC ĐIỀU TRỊ NGOẠI TRÚ TẠI PHÒNG KHÁM NỘI, BỆNH VIỆN ĐA KHOA THÀNH PHỐ BUÔN MA THUỘT NĂM 2019

Bùi Thị Tuyết¹, Trần Thị Lan Chi¹, Phạm Đình Luyện², Nguyễn Tố Uyên¹

Ngày nhận bài: 09/7/2021; Ngày phản biện thông qua: 06/10/2021; Ngày duyệt đăng: 07/10/2021

TÓM TẮT

Mục tiêu: khảo sát tình hình kê đơn cho người bệnh ngoại trú tại phòng khám nội, Bệnh viện Đa khoa thành phố Buôn Ma Thuột năm 2019. Nghiên cứu: mô tả cắt ngang trên 1.200 đơn thuốc được thu thập từ tháng 8/2019 - 10/2019. Kết quả: tỷ lệ đơn thuốc ghi đúng tuổi và địa chỉ của bệnh nhân là 99,75% và 50,50%. Thuốc kê theo tên chung quốc tế chiếm 40,86%, thuốc thuộc Danh mục thuốc thiết yếu được kê chiếm 53,55%. Đơn kê có chứa kháng sinh chiếm 13,83%. Tỷ lệ đơn thuốc sử dụng vitamin – khoáng chất chiếm 48,96%. Có 34,92% đơn có tương tác thuốc - thuốc và có mối liên quan giữa độ tuổi và số lượng thuốc tới tương tác thuốc – thuốc. Kết luận: việc tuân thủ quy chế kê đơn còn tồn tại một số thiếu sót về thông tin bệnh nhân. Vitamin – khoáng chất được kê với tỷ lệ tương đối cao. Độ tuổi càng cao, số lượng thuốc sử dụng càng nhiều thì nguy cơ xảy ra tương tác thuốc - thuốc càng lớn.

Từ khóa: quy chế kê đơn, chỉ số kê đơn, tương tác thuốc.

1. MỞ ĐẦU

Những sai sót trong kê đơn sẽ gây ra nhiều hậu quả đáng tiếc cho bệnh nhân. Tại Anh, mỗi năm có khoảng 712 ca tử vong liên quan đến sai sót do sử dụng thuốc và ước tính chi phí cho các phản ứng có hại của thuốc có thể tránh được là ở mức 98,5 triệu bảng (khoảng 03 nghìn tỷ đồng) một năm (Rachel A.E. et al., 2018, 174).

Ở Việt Nam, tình hình kê đơn và sử dụng thuốc cũng đang đối mặt với một số khó khăn, đó là tình trạng lạm dụng kháng sinh, kê nhiều thuốc chưa hợp lý cho một đơn thuốc. Cụ thể tại Bệnh viện Tân Trụ, thành phố Long An, tỷ lệ sử dụng kháng sinh là 24% (Tạ Ngọc Ân, 2017, tr. 61-64). Trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk, tại Bệnh viện Trường Đại học Tây Nguyên, tỷ lệ đơn thuốc có kê kháng sinh là 36,7%, tỷ lệ đơn thuốc có kê vitamin, khoáng chất là 57,0% (Ngô Thị Ngọc Yến và cộng sự, 2018).

Việc phối hợp nhiều thuốc trong điều trị đa bệnh lý hay do lạm dụng thuốc là nguyên nhân làm cho các tương tác thuốc – thuốc xảy ra gây ảnh hưởng đến sức khỏe bệnh nhân. Theo nghiên cứu tại Bệnh viện Trường Đại học Y Dược Huế năm 2018, đơn thuốc có chứa tương tác thuốc chiếm đến 6,7% (Võ Thị Hồng Phượng và cộng sự, 2018, tr. 26-36).

Những bất cập này đã và đang tồn tại trong hệ thống y tế và cần có các biện pháp khắc phục cụ thể, kịp thời nhằm hướng tới sử dụng thuốc an toàn, hợp lý và kinh tế. Những quy định về hoạt động kê đơn đã được Bộ Y tế ban hành nhằm giúp các cơ sở khám chữa bệnh tăng cường kiểm tra,

giám sát việc thực hiện quy chế kê đơn và cấp phát thuốc.

Bệnh viện đa khoa thành phố Buôn Ma Thuột là một trong những cơ sở y tế góp phần chăm sóc sức khỏe cho nhân dân toàn tỉnh Đắk Lắk. Hiện nay bệnh viện đã áp dụng hệ thống kê đơn điện tử giúp giảm thiểu nhiều sai sót khi kê đơn bằng tay, tuy nhiên trong thời gian hoạt động vẫn chưa có nghiên cứu nào được thực hiện để khảo sát hay đánh giá hiệu quả của hoạt động này.

Vì vậy nghiên cứu “Khảo sát tình hình kê đơn thuốc điều trị ngoại trú tại phòng khám nội, bệnh viện Đa khoa thành phố Buôn Ma Thuột năm 2019” được thực hiện với các mục tiêu cụ thể sau:

- Xác định tỷ lệ đơn thuốc thực hiện đúng quy chế về hình thức kê đơn.
- Phân tích một số chỉ số kê đơn thuốc.
- Xác định tỷ lệ và một số yếu tố ảnh hưởng đến tương tác thuốc - thuốc.

2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Nội dung

- Đề tài nghiên cứu bao gồm các nội dung:
- Đặc điểm của bệnh nhân trong mẫu nghiên cứu: Giới tính, độ tuổi.
  - Việc thực hiện hình thức kê đơn thuốc: Thông tin bệnh nhân, thông tin bác sĩ và thông tin thuốc điều trị.
  - Các chỉ số kê đơn thuốc được xây dựng bởi Tổ chức y tế thế giới và Mạng lưới quốc tế về sử

¹Khoa Dược, Trường Đại học Buôn Ma Thuột;

²Khoa Dược, Đại học Y dược TP. Hồ Chí Minh;

Tác giả liên hệ: Trần Thị Lan Chi; ĐT: 0375739069; Email: ttlchi@bmtuvietnam.com.